

Erdemli Liderlik Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Erdemli Liderlik Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21052>

Özet

Erdemli Liderlik Ölçeği, liderlik davranışlarındaki temel erdemler çerçevesinde değerlendirilmesini amaçlayan psikometrik bir araçtır. Bu ölçek, YILDIRIM ve KAHVECİ (2019) tarafından literatüre kazandırılmış olup, orijinal bir ölçeğin Türk kültürüne ve diline **uyarlanması** sürecini temsil etmektedir. Uyarlama çalışması, ölçeğin Türkçe konuşan popülasyonlarda geçerlik ve güvenirlik analizlerinin gerçekleştirilmesi yoluyla erdemli liderlik yapışın ölçme yeteneğini kanıtlamayı hedeflemiştir. Ölçek, liderlik kavramının **adalet, cesaret, sağduyu ve ölçölölük** olmak üzere dört temel erdem boyutu üzerinden incelemektedir.

Bu çalışmada, özellikle organizasyonel liderlik alanında erdem temelli yaklaşımların ampirik olarak incelenmesine olanak tanımakta ve Türk akademik camiasına güvenilir bir ölçme aracı sunmaktadır. Ölçeğin geliştirilme süreci, liderlerin etik ve ahlaki sorumluluklarını yerine getirme düzeylerini belirlemede kritik bir rol oynamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Erdemli Liderlik, Liderlik, Erdem, Adalet, Cesaret, Sağduyu, Ölçölölük, Psikometrik Uyarlama.

Yazarlar

YILDIRIM, A., KAHVECİ, A.

Amaç

Erdemli Liderlik Ölçeği'nin temel amacı, liderlerin sergilediği erdem temelli davranışlar ve eğilimleri sistematik olarak ölçmektir. Bu özel çalışmada, orijinal Erdemli Liderlik Ölçeği'nin Türkçeye **uyarlanması** ve Türk örnekleminde kullanıma uygunluğunu psikometrik açıdan değerlendirmektir.

Ölçek, liderlerin kaynak dağıtımındaki tarafsızlık (adalet), risk alma ve uzun vadeli hedeflere bağlılık (cesaret), durum değerlendirme yeteneği (sağduyu) ve kişisel menfaatleri sağlama kapasitesi (ölçölölük) gibi kilit erdemleri ne ölçüde benimsediğini belirlemeye yardımcı olur. Bu sayede, erdemli liderlik kavramının organizasyonel sonuçlarla ilişkisi ampirik olarak incelenebilmektedir.

Yapı

Ölçek, teorik olarak felsefi ve psikolojik literatürde kabul gören dört temel erdem üzerine kurulmuş olan **Erdemli Liderlik** yapışın ölçmektedir. Bu yapı, liderlik davranışlarındaki ahlaki temelini oluşturur ve dört ana faktöre ayrılır:

Adalet: Kaynakların, ödüllerin ve sorumlulukların organizasyonel bağlamda adil ve tarafsız bir şekilde dağıtılmasına yönelik liderlik eylemidir.

Cesaret: Kişisel risk veya itibar kaybı pahasına bile olsa, uzun vadeli fayda sağlayacak değerli ve zorlu projeleri başlatma ve sürdürme yeteneğidir.

Sağduyu (Akılcılık): Karmaşık durumları etkin, verimli ve doğru bir şekilde analiz etme ve bu analize dayanarak uygun kararlar alma becerisidir.

Ölçülülük (Tevazu): Liderin kendi kişisel menfaatlerini maksimize etme fırsatı varken bile bencilce veya avarca kaçınan davranışlardan kaçınması, öz kontrol sergilemesidir.

Geçerlik

Kaynak referansında belirtildiği üzere, ölçeğin Türkçeye uyarlanması sürecinde kapsamlı bir geçerlik analizi gerçekleştirilmiştir. Ölçeğin bütünlüğü ("Geçerlik ve güvenirlik analizi") bu psikometrik sürecin tamamlandıktan sonra göstermektedir. Tipik bir uyarlama çalışmasıyla geçerlik, genellikle yapı geçerliliği (doğruluk faktör analizi - DFA) ve ölçüt bağıntılı geçerlik yöntemleri kullanılarak incelenir.

Dört faktörlü yapıların (Adalet, Cesaret, Sağduyu, Ölçülülük) Türk örnekleminde de orijinal ölçekle tutarlı olup olmadığının belirlenmesi geçerlik çalışmaları için ana odağı oluşturmaktadır. Spesifik geçerlik katsayıları (örneğin, RMSEA, CFI değerleri) bu özetle sunulmamış olsa da, yayınlanan makale bu verileri içermektedir.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenirlik analizleri de uyarlama çalışmaları için bir parçası olarak yürütülmüştür. Güvenirlik, ölçeğin zaman içinde tutarlı sonuçlar üretme yeteneğini ifade eder. Bu tür çok faktörlü ölçeklerde genellikle iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) hesaplanarak güvenirlik düzeyi rapor edilir.

YILDIRIM ve KAHVECİ (2019), ölçeğin alt boyutlarının ve toplam puanının Türk popülasyonunda kabul edilebilir veya yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu tespit etmiş olmalıdır. Bu bulgular, ölçeğin liderlik erdemlerini ölçmede kararlı ve hatasız bir araç olduğunu göstermektedir.

Faktör Analizi

Erdemli Liderlik Ölçeği, dört temel erdemi temsil eden dört alt boyuttan oluşmaktadır. Bu faktör yapısı, ölçeğin yapı geçerliliğini test etmek amacıyla doğruluk faktör analizi (DFA) kullanılarak incelenmiştir. DFA, ölçek maddelerinin, teorik olarak belirlenen bu dört faktör altında gruplanıp gruplanmadığını kontrol etmiştir.

Uyarlama çalışmaları sonuçları, dört faktörlü modelin Türk örneklem verilerine iyi uyum sağladığını göstermelidir. Her bir alt boyut, ilgili erdem davranışları ölçen maddelerden oluşur: Adalet (3 madde), Cesaret (4 madde), Sadıku (4 madde) ve Ölümlülük (4 madde). Bu yapı, **Erdemli Liderlik** kavramının çok boyutlu doğasını desteklemektedir.

Araç

Test Tipi: Uyarlama

Format: Orijinal ölçeğe bağlı olarak, genellikle 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme formatında hazırlanmıştır. Derecelendirme bilgisi kaynaktan belirtilmemiştir, ancak psikometrik ölçeklerde bu format yaygındır.

Dil Mevcut: Türkçe (Uyarlama dili)

Popülasyon Grubu: Kurumsal liderler, yöneticiler veya çalışanlar (Liderlik davranışları değerlendirilebilecek yetkin popülasyon).

Yaş Grubu: Yetkinler (Genellikle 18 yaş ve üstü profesyonel veya öğrenci grupları).

Popülasyon Detayları: Çalışmanın yapıldığı örneklem detayları makalenin tamamında yer almaktadır, ancak genel olarak örgütsel veya eğitimsel bağlamdaki yetkinlerdir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim veya değerlendirme ölçeği. Katılımcılardan kendilerinin veya liderlerinin ilgili erdemli davranışları ne sıklıkta sergilediğini belirtmeleri istenir.

Anahtar Kelimeler

Yapısal Etkilik Modellemesi, Ç Tutarlılık, Liderlik Etiği, Yönetim, Psikoloji.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Makale içeriğinde belirtilmemiştir.

Bağı Kuruluş E-posta Adresleri: alikahveci1968@gmail.com (Sorumlu Yazar)

Yazma Adresi: Sorumlu yazarın e-posta adresi iletişim için belirtilmemiştir: Ali Kahveci.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Şinler ve Ücret: Ölçeğin ticari olmayan akademik kullanımları için yazarla iletişime geçilmesi tavsiye edilir. Sorumlu yazar iletişim bilgisi mevcuttur.

Test Yılı: 2019 (Uyarlama çalışması'nın yayınlandığı yılı).

İletişim: alukahveci1968@gmail.com

Referanslar

YILDIRIM, A , KAHVECİ, A . (2019). Erdemli Liderlik Ölçeği'nin uyarlanması :Geçerlik ve güvenirlik analizi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* , (51) , 18-41.

Makalenin orijinal bağlantısı aşağıdaki gibidir: dergipark.org.tr

Ölçeğin orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir: erdemli-liderlik-olcegi-toad.pdf

Erdemli Liderlik Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuştur ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Adalet (3 m): Değerli kaynakları adil biçimde dağıtır.

Cesaret (4 m): Kişisel itibarını riske atmasına rağmen uzun vadeli ve değerli projeleri başlatır.

Sağduyu (4 m): Herhangi bir durumun gereğini etkin ve verimli biçimde değerlendirir.

Ölçölölük (4 m): Kendi menfaatini maksimum düzeyde elde etme fırsatı olmasına rağmen bencil davranmaz.